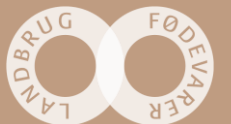

Øko ungtyre - Fodring og management Økologikongres 2021

Per Spleth, SEGES

SEGES

Konkrete tiltag på bedrift med Økountyre

- Fokus på god sundhed gennem hele opvæksten – ingen lungebetændelser og ingen dødelighed
- Fokus på fodring i de forskellige perioder – god kvalitet af grovfoder(60%)
- Fordel at sænke slagtealder i forhold til klimapåvirkning. I projekt besætning er den sænket fra ca 17 mdr til 13-14 mdr og samme slagtevægt opnået på ca. 250 kg
- Fokus på græsmarken. Hvad kan de hente derude?

Fodring af økologiske ungtyre

- 0-3 mdr Mælk, kalvebl, hø/kofuldfoder. En 3 mdr fravænnet økologisk tyrekalv af stor race bør veje minimum 100 og gerne 120 kg
- 3-6 mdr Græsens/græs, kofuldfoder, valset korn, mineral. Når en tyrekalv er 6 mdr bør den veje min 180-200 kg.
- 6-14 mdr Græs/græsens, valset korn afhængig af kvalitet af grovfoder.
- Mål er at nå en levende vægt på min. 450 kg inden ungtyren bliver 14 mdr.

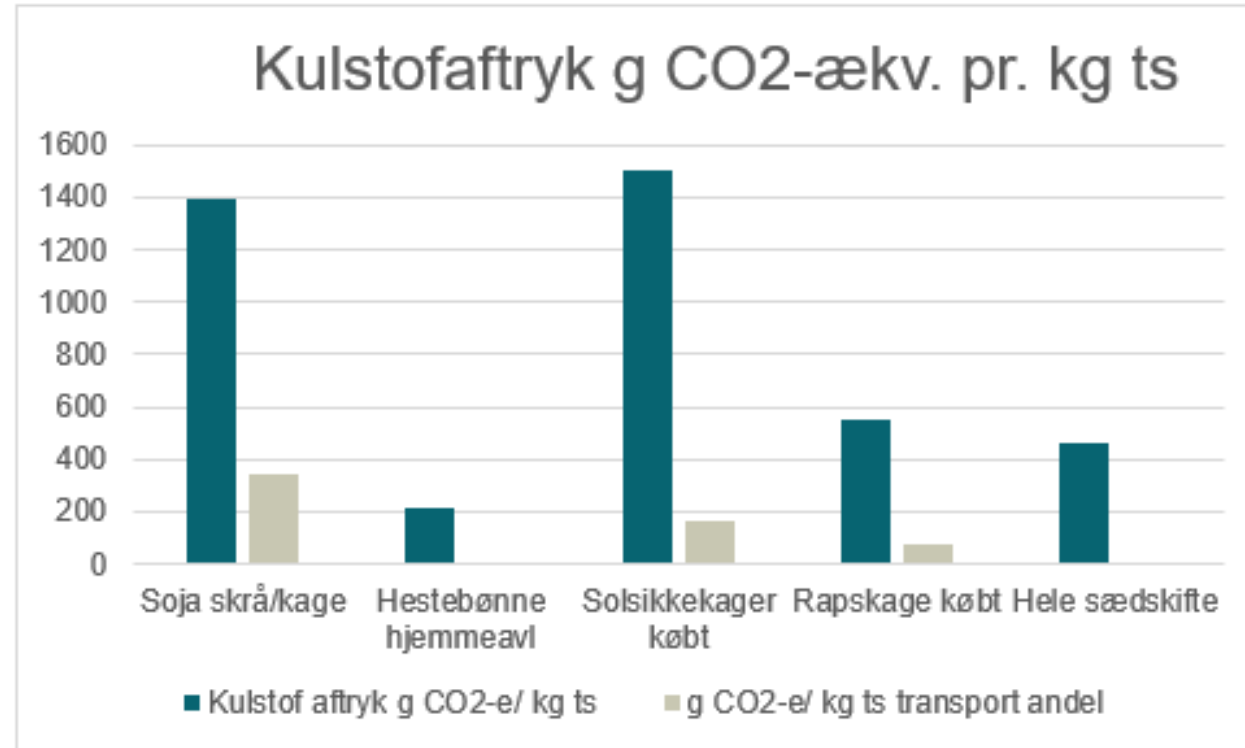

Fodring af økologiske ungtyre

- Når der skal være min. 60 % grovfoder i ration kræver det en god kvalitet af græsensilage/græs for at opnå en fornuftig tilvækst så ungtyrerne kan slagtes inden de bliver 14 mdr.
- Overgangsperioden fra mælk til fast foder (3-6 mdr) er særdeles vigtig for at sikre at kalven ikke 'tabes'. Står man med en flot stor velfravænnet kalv, skal den holdes godt i gang.
- Der skal være godt med energi og nok protein i rationen til de mindste tyrekalve. Mangler der protein vil tilvæksten blive markant forringet. Er struktur og fylde for stor, vil det begrænse sådanne kalves foderoptagelse og dermed energioptagelse, og tilvæksten vil blive for lav.
- Derfor skal den del af rationen, som omfatter de 60 % grovfoder være relativt lav i fylde og høj i energi.

Lokalt foder er godt

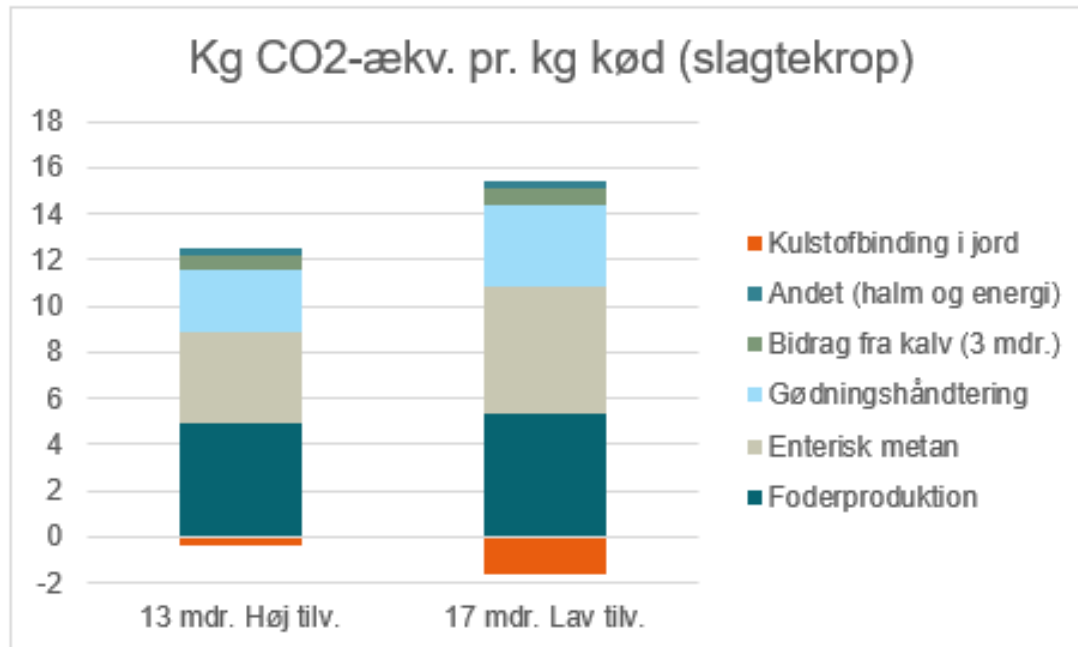

Figur 3. Kulstofaftryk for produktion og transportens andel for proteinfoder sammenlignet med et gennemsnitligt kulstofaftryk for et alsidigt økologisk sædskifte. (Mogensen et al., 2018; Kristensen et al., 2020).

Valg af fodermidler

- Anvend lokalt- eller hjemmeproduceret foder – særligt lokalt- eller hjemmeproduceret protein. Klimaaftrykket fra hjemmedyrket protein er ca. 40 procent lavere end fra importerede sojakager eller solsikkekager.
- Fodermidler med indhold af fedt og stivelse sænker produktionen af metan i vommen. Og så er det en fordel, at cellevæggene (NDF) er letfordøjelige
- • Klimaaftryk af hjemmeavlede afgrøder kan forbedres ved at praktisere et sædskifte, der indeholder kløvergræs og efterafgrøder.
- • En hektar kløvergræs kan lagre 300-1.900 kg C pr. ha årligt med en typisk værdi på 1.000 kg C pr. ha.
- • En hektar efterafgrøder kan lagre 200-300 kg C årligt pr. ha. På sigt kan der forventes, at der tilbageholdes 15 procent af det lagrede C i jorden, hvis sædskiftet holdes

Højere tilvækst = mindre klimapåvirkning

Figur 2. Klimaaftrykket per kg slagtevægt for økologiske Holstein ungtyre, som skal bruge enten 13 mdr. eller 17 mdr. for at opnå en levende vægt på 440 kg ved slagtning. (Lisbeth Mogensen, AU, Arne Munk, Seges, 2020).

Eksempel på foderplan Øko ungtyre

			Tyre		
Tildeling pr. dyr pr. dag			220-500		
Fodermiddel	Enhed	Øre/kg	Min	Tildelt	Maks
Kløvergræs, 12-15 cm, 20	Kg TS	14,5	1,5	1,5	1,5
1SI20_wrap Bøjervej_519	Kg TS	43,3	2,3	2,3	2,3
ViloMin Gårdblanding	Gr TS	343,0	75	75	75
2019 Korn	Kg TS	207,2	2,4	2,4	2,4
Rationsparameter	Enhed	Opt.	Min	Tildelt	Maks
Pris	kr./dag	☐		9,94	
Planlagt daglig tilvækst	g/dag	☐		963	
Foderoptagelse	kg TS/d	☐		6,3	
Kraftfoder	kg TS/d	☐		2,5	
Energioptagelse	MJ/dag	☐		48,1	
Energi	MJ/kg T	☐		7,67	
Energibalance	%	☒	100,0	101,0	101,0
AAT til tilvækst	g/MJ	☒	17,9	18,2	
AAT balance	%	☐	100,0	101,7	
PBV	g/kg TS	☒	0	22	55
Råprotein	g/kg TS	☐		140	
Fedtsyrer	g/kg TS	☐	0	19	45
NDF	g/kg TS	☐		285	
Stivelse	g/kg TS	☐		244	
Calcium i alt	g/dag	☐	34	34	
Fosfor i alt	g/dag	☐	21	21	
Fylde i alt	FV	☒	2,25	2,17	3,01
Grovfoderandel	% af TS	☐		60,6	
Råprotein pr. FE	g/FE	☐		141	

Slagteresulater sommer 2021

	Afgangsdato	Alder mdr.	Fødselsdato	Race	Status	Fars navn	Far race	Dgl.netto tilvækst	Dgl.tilv. fødsel	Vægt v. indg	Form	Fedme kode	Farve kode	Vejl. pris	Slagte vægt	Lev. vægt
1754	26-08-2021	16,9	31-03-2020	RDM	Tyrekalv	VR FitbitP	RDM	446	860	108,0	4,00	2	3	28,68	242	461
1758	26-08-2021	15,4	14-05-2020	RDM	Tyrekalv	VR FitbitP	RDM	464	885	236,0	4,19	2	3	28,90	245	464
1759	26-08-2021	14,2	21-06-2020	RDM	Tyrekalv	VR Vilperi	RDM	483	940	175,0	3,57	2	3	27,84	226	424
1760	26-08-2021	13,9	28-06-2020	RDM	Tyrekalv	VR Usva	RDM	546	1045	195,0	3,90	2	3	28,76	248	462
1761	26-08-2021	13,6	09-07-2020	RDM	Tyrekalv	VR Vario	RDM	482	935	174,0	3,65	2	3	27,80	222	423
1762	26-08-2021	13,0	26-07-2020	RDM	Tyrekalv	VR Farnam	RDM	509	982	173,0	3,69	2	3	28,03	229	440
1747	21-06-2021	16,1	17-02-2020	RDM	Tyrekalv	VR Hayday	RDM	433	831	168,0	4,26	2	3	27,67	229	437
1750	21-06-2021	15,5	07-03-2020	RDM	Tyrekalv	VR Fanof P	RDM	431	845	168,0	2,87	2	3	25,97	226	425
1752	21-06-2021	14,9	26-03-2020	RDM	Tyrekalv	VR Vilperi	RDM	527	1011	138,0	4,00	2	3	28,37	261	469
1753	21-06-2021	14,7	31-03-2020	RDM	Tyrekalv	VR FitbitP	RDM	497	951	125,0	4,41	2	3	27,91	235	
1755	21-06-2021	14,6	02-04-2020	RDM	Tyrekalv	VR Wiking	RDM	492	957	140,0	2,87	2	3	26,38	241	452
1756	21-06-2021	14,4	10-04-2020	RDM	Tyrekalv	VR Wiking	RDM	519	1005	138,0	3,59	2	3	27,51	245	465
1757	21-06-2021	14,3	11-04-2020	RDM	Tyrekalv	VR Vimo	RDM	494	950	137,0	3,60	2	3	27,45	242	455

Nøgletal økologiske ungtyre

	Opnået	Ref. værdi
Basisoplysninger - Basisoplysninger		
Antal årstyre (Antal)	28,4	33,4
Kødproduktion - Omsætning		
Antal slagtede tyre i alt (Antal)	35	37
Gns. alder ved slagtning, tyre (Mdr.)	15,9	16,3
Antal døde, tyre (Antal)	0	1
Antal indsatte, tyre (Antal)	38	31
Alder ved indgang, tyre (Mdr.)	5,5	5,4
Dage fra indgang til slagtning, tyre (Dage)	312	344
Kødproduktion - Slagteresultater		
Levende vægt ved slagtning, tyre (Kg)	502	458
Gns. slagtevægt, tyre (Kg)	261	237
Slagteform, tyre (Klassificering)	3,76	3,82
Slagtefedme, tyre (Klassificering)	2,00	2,08
Daglig nettotilvækst, tyre (Gram)	495	440
Kødproduktion - Slagtefund		
Pct. slagtede med leverbylder, tyre (%)	0	0
Pct. slagtede med kr. lungebet., tyre (%)	0	0
Kødproduktion - Dødelighed		
Pct. døde af indsatte, tyre (%)	0,0	3,2

Slagteresulater sommer 2021 vs 2019 gn snit

	Alder mdr.	Dgl.netto tilvækst	Dgl.tilv. fødsel	Vægt v. indg	Form	Fedme kode	Farve kode	Vejl. pris	Slagte vægt	Lev. vægt
Gennemsnit	14,7	486	938	159,6	3,74	2	3	27,79	238	448

	Alder mdr.	Dgl.netto tilvækst	Dgl.tilv. fødsel	Form	Fedme kode	Farve kode	Vejl. pris	Slagte vægt	Lev. vægt
Gennemsnit	18,4	429	818	4,27	2	3	28,51	261	505

Øko Ungtyr krav til slagtedy

--

- Ungtyrens slagtealder være mellem 12- 24 måned
- Dyret have en slagtevægt på minimum 210 kg
- Have en form på 1-5 og fedme på 1-3